

Beslut

efter kvalitetsgranskning av lärares arbete för
att tidigt motverka könsbundna utbildnings-
och yrkesval vid Bryngelstorpskolan i
Nyköpings kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Bryngelstorpskolan avseende verksamhetens kvalitet vad gäller lärares arbete för att tidigt motverka könsbundna utbildnings- och yrkesval. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att undersöka hur skolor genom undervisning och studie- och yrkesvägledning arbetar i årskurs 4-6 för att vidga elevernas perspektiv på framtida utbildnings- och yrkesval utifrån ett jämställdhetsperspektiv. I granskningen bedöms följande frågeställning:

- I vilken utsträckning arbetar lärare i undervisningen med att motverka begränsande könsstereotypa föreställningar om ämnen, intressen och framtida utbildnings- och yrkesval?

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området vilket beskrivs i bilaga 2. I denna bilaga finns också beskrivet hur granskningen har genomförts. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 3. På det granskade området bedöms om skolan/verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola/verksamhet bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Bryngelstorpskolan i följande utsträckning:

Lärare arbetar i flera delar med att i undervisningen motverka begränsande könsstereotypa föreställningar om ämnen, intressen och framtida utbildnings- och yrkesval, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar.

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att kontinuerligt anlägga ett jämställdhetsperspektiv på undervisningens innehåll.

- Lärarna behöver mer systematiskt integrera studie- och yrkesvägledningen i undervisningen samt se till att den är relevant och uppdaterad för att vidga elevernas perspektiv på framtida utbildnings- och yrkesval utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2024-05-09 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 4) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:8801) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning inom området.

Lärares arbete för att motverka könsstereotypa föreställningar

Inom detta område granskas hur lärare arbetar för att skapa en jämställd undervisning, hur lärare arbetar för att undervisa om jämställdhet och hur lärare arbetar med studie- och yrkesvägledning i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer följande: Lärarna arbetar i flera delar med att i undervisningen motverka begränsande könsstereotypa föreställningar om ämnen, intressen och framtida utbildnings- och yrkesval, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att lärarna har ett normmedvetet förhållningssätt och att de i vissa fall utformar undervisningen så att den inte ska reproducera könsstereotypa föreställningar. Lärarna arbetar aktivt för att skapa ett inkluderande klassrumsklimat avseende bemötande och lärarna ger eleverna möjlighet att reflektera kring könsstereotypa föreställningar och uppmuntrar elevernas ansträngningar som går emot dessa. Vidare framgår att undervisningen omfattar ett jämställdhetsperspektiv i några planerade inslag, men att det till största delen

sker utifrån spontant uppkomna situationer. Granskningen visar även att lärarna endast inkluderar enstaka inslag av studie- och yrkesvägledning i undervisningen och i dessa inslag synliggörs inte hur kön kan påverka framtida utbildnings- och yrkesval. Lärarnas arbete med att hålla sig uppdaterade inom studie- och yrkesvägledning är begränsat.

Lärares arbete för att skapa en jämställd undervisning

Granskningen visar att lärarna har ett normmedvetet förhållningssätt och att de i vissa avseenden utformar undervisningen så att den inte ska reproducera könsstereotypa föreställningar. I intervjun med lärare framkommer att de inom kollegiet har återkommande inslag om normer som bland annat omfattar värderingsövningar utifrån jämställdhet och diskrimineringsgrunderna. Diskussioner kring föreställningar om manligt och kvinnligt har bland annat utmynnat i att lärarnas arbete med att bilda så kallade faddergrupper för eleverna har förändrats. Tidigare delades eleverna slentrianmässigt in i pojk- respektive flickgrupper, men numera är faddergrupperna inte indelade efter kön för att på så sätt främja interaktionen mellan pojkar och flickor. Vidare framgår att lärarna inom kollegiet diskuterar hur de tilltalar elever och att de har kommit överens om att alltid använda elevers namn för att på så sätt undvika stereotypa uttryck som "kom igen killar". Lärarna berättar att de framför allt diskuterar normer i undervisningen när elever spontant lyfter frågor som rör kön, snarare än genom planerade och uttalade moment. Av intervjuer med elever framkommer att inte alla elever är bekanta med begreppet normer, även om lärarna kan ge vissa exempel på hur de berör normer i undervisningen. Eleverna berättar dock att i samband med en utklädningsdag föreslog eleverna att de skulle klä ut sig till det motsatta könet, men lärarna förklarade då att det kunde vara exkluderande och till och med bidra till att förstärka vad som förknippas med respektive kön. Lärarna berättar även att de använder sig av elevexempel som är oidentifierade för att uppmuntra alla elever, oavsett kön. Vidare framgår av intervjun med lärare att även om normkritiskt innehåll i läromedel inte diskuterats inom lärarkollegiet på flera år upplever de att läromedlen som de använder i undervisningen har normkritiskt innehåll. Såväl elever som lärare uppger att undervisningen inte brukar innehålla inslag där eleverna ges möjlighet att reflektera över hur pojkar och flickor framställs.

Av granskningen framgår även att lärare arbetar aktivt för att främja ett inkluderande klassrumsklimat avseende bemötande och tilltal så att kön inte ska definiera elevers ambitioner. Av intervjun med lärarna framgår att de arbetar med att skapa en tillgänglig lärmiljö bland annat genom gemensamma rutiner kring

gruppindelning, klassrumsplacering och fördelning av taltid. Lärarna använder sig av olika strategier för att både flickor och pojkar ska få talutrymme, exempelvis genom att använda glasspinnar med elevers namn eller genom att lärare väljer vilken elev som ska svara på en fråga oavsett om hen räcker upp handen eller inte. Eleverna berättar att de alla får komma till tals och att lärarna uppmuntrar och hjälper eleverna rättvist och anpassat och att kön inte har någon påverkan. Vidare berättar eleverna att de förstår att läraren gör gruppindelning och klassrumsplacering för att de ska lära sig att samarbeta med alla. En lärare berättar att hen använder sig av olika sätt vid gruppindelningar just för att minska fokus på kön. Exempelvis får eleverna ställa sig på rad utifrån födelsedatum och läraren väljer sedan varannan elev.

Lärares undervisning om jämställdhet

Granskningen visar att lärarna inte planerar så att jämställdhetsperspektivet kontinuerligt inkluderas i undervisningen, men att eleverna ibland får möjlighet att diskutera och ifrågasätta begränsande könsstereotypa föreställningar. Av intervjun med lärarna framgår att det inte pågår något arbete inom kollegiet om hur ett jämställdhetsperspektiv ska integreras i undervisningen utan det är upp till den enskilda läraren att i olika ämnen och arbetsområden verka för att jämställdhet lyfts fram i undervisningen. Lärarna berättar att det i några ämnen finns arbetsområden som omfattar jämställdhet, men att det inte är någon av lärarna som strukturerat planerar undervisningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Innehållet som rör jämställdhet begränsas i huvudsak till ämnena samhällskunskap, historia och svenska och handlar till exempel om hur kvinnans roll i hemmet och samhället har förändrats över tid. Såväl elever som lärare berättar att när de i undervisningen berör jämställdhet har eleverna möjlighet att reflektera och diskutera jämställdhet tillsammans med undervisande lärare. Lärarna uppger att även om det inte finns så många direkta arbetsområden eller arbetsuppgifter som är tydligt kopplade till jämställdhet så diskuterar de med eleverna saker som rör jämställdhet, exempelvis i samband med nyhetsinslag eller övriga saker som rör jämställdhet som eleverna reagerar på. Eleverna berättar att undervisningen i huvudsak berör jämställdhet utifrån hur det har varit historiskt och vilka förändringar som har skett, exempelvis gällande kvinnors rättigheter och hur militärtjänstgöringen utifrån kön har förändrats över tid i Sverige. Ibland omfattar undervisningen skillnader mellan olika länder i nutid, exempelvis att det finns länder där flickor inte får lämna hemmet och vid enstaka tillfällen har undervisningen berört hur jämställdheten är i Sverige idag. Exempelvis har de inom arbetsområdet Lag och rätt pratat om att straffskalan är densamma oberoende av

kön. Emellertid framgår det av intervjuer med elever att de inte har fått lära sig om löneskillnader mellan män och kvinnor.

Det framgår också av granskningen att lärarna i flera fall uppmuntrar eleverna när elevers intressen går emot könsstereotypa föreställningar och att lärarna avdramatiserar brytandet av könsstereotypa normer. Exempelvis berättar lärare att de aktivt uppmuntrar pojkar att läsa böcker då det finns föreställningar om att pojkar inte läser så mycket. Vidare berättar lärare att de försöker avdramatisera läsning genom att låta elever av olika kön läsa samma bok. De berättar att de tar hjälp av stadens bibliotek för att hitta litteratur som passar både pojkar och flickor. Lärarna lånar då flera exemplar av samma titel och uppmuntrar sedan elever av olika kön att läsa samma bok för att på så sätt avdramatisera läsning och vilken typ av bok man väljer att läsa. Lärarna arbetar även med avidentifierade elevexempel bland annat för att stärka elever i deras upplevelse av den egna förmågan och visa att det inte är kopplat till kön om en elev exempelvis skriver ett bra reportage eller löser en uppgift på ett nytt sätt. Lärarna berättar vidare att de inte har noterat att det skulle vara någon skillnad i elevers intresse för olika ämnen utifrån kön, och det är ingenting som de diskuterar i kollegiet. Även om eleverna berättar att lärarna förmedlar en tydlig positiv förväntan på alla elever oavsett kön, säger vissa elever att intresse för olika ämnen kan skilja sig åt mellan könen. Exempelvis uppger eleverna att i en av klasserna är det inga av flickorna som är intresserade av de naturorienterande ämnena. Läraren i idrott och hälsa berättar att då elevernas engagemang för vissa inslag i undervisningen är kopplat till kön, planerar hen lektionerna så att de ska bestå av flera olika inslag, exempelvis kondition, bollsport och friidrott. Det är en medveten strategi för att upprätthålla elevers intresse och engagemang för ämnet.

Lärares arbete med studie- och yrkesvägledning i undervisningen

Granskningen visar att lärarnas arbete med studie- och yrkesvägledning inte sker planerat och kontinuerligt utan i huvudsak utifrån uppkomna situationer, och att sådana inslag sällan berör betydelsen av kön. Det framgår av intervjuer med såväl rektorn som lärare att det inte finns något gemensamt arbete inom kollegiet för hur de ska integrera studie- och yrkesvägledningen i undervisningen. Av intervjun med lärarna framkommer också att lärarna i liten utsträckning arbetar för att integrera studie- och yrkesvägledning i olika ämnen och att det är sällan som eleverna medvetandegörs om hur kön påverkar utbildnings- och yrkesval. Lärarna berättar om ett fåtal planerade inslag i undervisningen där yrken och utbildning ingår. Det handlar till exempel om ett arbetsområde om hur ett samhälle fungerar och vilka yrken som finns i samhället. Lärarna berättar dock att de spontant i olika

sammanhang lyfter fram olika yrken för att på så sätt medvetandegöra eleverna om de olika ämnernas relevans, men även för att påvisa hur samhällsförändringar påverkar yrkeslivet. Exempelvis berättar en lärare att i samband med att de i matematikundervisningen pratade om programmering, så berättade hen att programmerare inte ens fanns som yrke tidigare men att idag är samhället beroende av programmerare och att såväl män som kvinnor finns representerade inom yrket. Lärarna berättar att gällande studievägledning förmedlar de framförallt till eleverna hur viktig skolan är och hur viktigt det är att göra medvetna val inför framtiden. Av intervjuer med eleverna framgår att eleverna funderar över kommande yrkesliv men att de sällan diskuterar detta på ett strukturerat sätt i samband med undervisningen. En elev berättar till exempel att hen har noterat att det främst är kvinnor som arbetar inom förskola och skola, medan en annan elev berättar att vissa yrken är kopplade till kön utifrån de egenskaper som verkar krävas för att kunna utföra arbetet. Enligt eleverna är det dock sällan som undervisningen berör yrkesliv och vilka eventuella könsmönster kopplat till yrken som finns i dagens samhälle.

Slutligen visar granskningen att lärarna inte arbetar systematiskt för att studie- och yrkesvägledningen ska vara relevant, uppdaterad och omfatta ett jämställdhetsperspektiv. På skolenheten finns det ingen studie- och yrkesvägledare och av intervjuer med såväl rektorn som lärare framgår att hur vägledningen kan införlivas i undervisningen inte är någonting som kollegiet gemensamt diskuterar eller problematiserar. Lärarna berättar vidare att det är upp till den enskilda läraren att hålla studie- och yrkesvägledningen relevant och uppdaterad och att det i huvudsak begränsas till att följa med i nyhetsflödet. Det framgår av intervju med lärare att lärarna inte tar del av aktuell statistik för arbetsmarknaden, vare sig om hur mäns och kvinnors representation skiljer sig åt mellan olika yrken eller framtida prognoser om till exempel behov av arbetskraft inom olika yrken.

Identifierat utvecklingsområde

- Lärarna behöver utveckla arbetet med att kontinuerligt anlägga ett jämställdhetsperspektiv på undervisningens innehåll.

Granskningen visar att lärarna gärna använder till exempel aktuella händelser och elevernas spontana frågor om jämställdhet i undervisningen. Samtidigt saknas ett kontinuerligt arbete kring hur ett jämställdhetsperspektiv kan anläggas på undervisningen i olika ämnen, vilket gör att jämställdhet riskerar att enbart behandlas genom enstaka punktinsatser.

Av läroplanens inledande del om skolans värdegrund och uppdrag framgår att jämställdhet mellan kvinnor och män är ett av de värden som skolan ska gestalta och förmedla. Vidare ska skolan aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter. Hur skolan organiserar utbildningen, hur elever blir bemötta och vilka krav som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt.¹

I läroplanens avsnitt om normer och värden anges att alla som arbetar i skolan ska bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor. Skolans vardagliga arbete ska präglas av ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt. Lärarna har ett särskilt ansvar för att tillsammans med eleverna synliggöra och diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor, men också att planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna på ett systematiskt sätt identifierar möjligheter att anlägga ett jämställdhetsperspektiv på det centrala innehållet. Utifrån det kan lärarna på ett tydligare sätt kontinuerligt undervisa om jämställdhet. Lärarna kan då ge eleverna möjligheter att reflektera och samtala om begränsande könsstereotypa föreställningar, vilket kan vara ett led i arbetet för att motverka att elever begränsas av sitt kön i sina framtida val av studier och yrken. Arbetet kan med fördel utvecklas tillsammans med kollegor. Rektorn har då en viktig roll att erbjuda lärarna förutsättningar för samarbete och utveckling.

Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsområde även behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver mer systematiskt integrera studie- och yrkesvägledningen i undervisningen samt se till att den är relevant och uppdaterad för att vidga elevernas perspektiv på framtida utbildnings- och yrkesval utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Granskningen visar att lärarnas arbete med studie- och yrkesvägledning i undervisningen endast sker sporadiskt och är avhängigt lärares individuella intresse och kunskap inom området. På skolenheten finns det ingen studie- och yrkesvägledare och lärarna har inte heller några rutiner eller strategier för att se till

¹ Lgr 22, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppdrag.*

² Lgr 22, avsnitt 2.2, *Normer och värden.*

att studie- och yrkesvägledningen är uppdaterad och omfattar ett jämställdhetsperspektiv. Härigenom riskerar studie- och yrkesvägledningen i undervisningen att ske sporadiskt och på ett sätt som inte i tillräcklig grad utvecklar elevernas förmåga att göra genomtänkta val oberoende av könsstereotypa föreställningar.

Enligt 2 kap. 29 § skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Skolverkets allmänna råd tydliggör att studie- och yrkesvägledningen ska vidga elevens perspektiv genom att utmana eleven i hans eller hennes föreställningar om framtiden. Därför bör lärare i undervisningen utmana, problematisera och visa på alternativ till traditionella föreställningar om kön, kultur och social bakgrund som annars kan begränsa elevernas framtida studie- och yrkesval.³ Vidare anger läroplanen att alla som arbetar i skolan ska bidra till att elevernas studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet eller social eller kulturell bakgrund.⁴

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna under ledning av rektorn utvecklar arbetet med studie- och yrkesvägledning i undervisningen. Studie- och yrkesvägledningen ska kontinuerligt integreras i undervisningen på ett sådant sätt att alla elever får tillgång till aktuell information som utmanar och vidgar deras tankar kring framtida yrken och studier. I detta ingår att lärarna på ett systematiskt sätt synliggör hur kön kan påverka framtida utbildnings- och yrkesval och utmanar de könsstereotypa föreställningar och normer som hänger samman med sådana val. En förutsättning för att studie- och yrkesvägledningen ska vara relevant och uppdaterad är att det finns aktuell kunskap om vilka faktorer som påverkar elevers val. Detta inkluderar faktorer som exempelvis hur elevers sökmönster till gymnasiestudier ser ut, vad som utmärker arbetsmarknaden vad gäller föreställningar om så kallade manliga respektive kvinnliga yrken, vilka föreställningar elever har kring framtida studier och yrken samt hur de faktorerna samverkar. Lärarna kan exempelvis få stöd i arbetet av en studie- och yrkesvägledare eller genom att lärare tar del av material som exempelvis Skolverket har tagit fram.

³ SKOLFS 2013:180. *Skolverkets allmänna råd med kommentarer om arbete med studie- och yrkesvägledning.*

⁴ Lgr 22, avsnitt 2.6, *Skolan och omvärlden.*

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Johansson

Anna Johansson
Beslutsfattare
Signerat av: Anna Johansson

X Malin Lundquist

Malin Lundquist
Föredragande
Signerat av: Malin Lundquist

I handläggningen av ärendet har även Tomas Karlsson deltagit.

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Skolan besöktes den 27 september 2023 av utredarna Therese Jakobsson, Tomas Karlsson och Malin Lundquist.

Bryngelstorpskolan ligger i Nyköping och är en kommunal skola. På skolan går cirka 350 elever fördelat på förskoleklass och årskurserna 1-6. Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor. Det finns ingen studie- och yrkesvägledare på skolan.

Bilaga 2: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier, dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Bedömningsområden

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av framtagna kvalitetskriterier, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet.

Följande kriterier granskas:

- Undervisningens form - hur lärarna utformar och genomför undervisningen utifrån ett jämställt och normmedvetet förhållningssätt.
- Undervisningens innehåll – hur lärarna undervisar om jämställdhet.
- Lärares arbete med studie- och yrkesvägledning i undervisningen

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

[Lärares arbete för att tidigt motverka könsbundna utbildnings- och yrkesval \(skolinspektionen.se\)](https://skolinspektionen.se/)

Bilaga 3: Författningsstöd

Av **1 kap. 5 § skollagen** framgår att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

I den inledande delen av läroplanen för grundskolan (**Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag**) framgår bland annat följande. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Det framgår också att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.

I grundskolans läroplan (**Lgr 22, 2.1 Normer och värden**) anges att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska bidra till att skolan präglas av jämställdhet och att elever interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet. Det framgår också att alla som arbetar i skolan ska utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet. Vidare ska lärare specifikt synliggöra och diskutera med elever hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Läraren ska också planera och genomföra undervisningen så att elever möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.

Enligt grundskolans läroplan (**Lgr 22, 2.3 Elevers ansvar och inflytande**) ska läraren verka för att elever oberoende av könstillhörighet får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. Vidare framgår av grundskolans läroplan (**Lgr 22,**

2.6, Skolan och omvärlden) att alla som arbetar i skolan ska bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund.

Enligt **2 kap. 29 § skollagen** ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Av förarbetena till skollagen (**Prop. 2009/10:165 s. 278-279**) framgår att den studie- och yrkesvägledningskompetensen inte nödvändigtvis behöver finnas inom den egna skolenheten. Många fristående skolor köper t.ex. in vägledningstjänster. Ett krav på att studie- och yrkesvägledningskompetens ska finnas innebär dock en tydlig markering av huvudmannens ansvar för att eleverna får tillgång till studie- och yrkesvägledning, samtidigt som organisationen även fortsättningsvis är en lokal fråga. I läroplanerna finns både riktlinjer för alla som arbetar i skolan och särskilda riktlinjer för studie- och yrkesvägledare eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter. Enligt förarbetena speglar detta att både lärare, skolledare och särskilt utbildade studie- och yrkesvägledningsfunktionärer har ett gemensamt ansvar, men delvis olika roller, när det gäller information och vägledning till eleverna om framtida studier och arbetsliv.

I grundskolan läroplan (**Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden**) anges att studie- och yrkesvägledaren, eller den som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning och vara stöd till den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.